

Aleg 493

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego o petycji L 1.041 galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego w sprawie ustawy o gwarancyi i unormowaniu handlu nawozami sztucznymi, paszami treściwymi i nasionami.

Wysoki Sejmie!

Z postępem w rolnictwie wzrosło zapotrzebowanie sztucznych (pomocniczych) nawozów, pasz treściwych i nasion a choć kraj nasz pod względem użycia tych przetworów nie dorówna innym krajom i państwom, dążność do prawidłowego zagospodarowania ziemi nieurodzajnej i kultura torfowisk tak gęsto rozsiedlonych podnosi się z każdym rokiem wobec szybko rosnącej ceny ziarna.

Popyt za nawozami pomocniczymi i paszami treściwymi ożywił konkurencyę, skutkiem czego handel tymi przetworami nie spoczywa tylko w rękach fabryk towarzystw rolniczych, Kółek rolniczych i większych firm handlowych, które poddają się kontroli krajowych stacyi chemiczno-rolniczej i botaniczno-rolniczej lecz rozpow szechnił się u drobnych handlarzy, którzy najbardziej wyzyskują mniejszą własność, nieświadomą lub też nie chcącą przy zakupie małych ilości ponosić koszt analizy i pada ofiarą wyzysku. I ohoć pod tym względem zostają popełniane nadużycia, dowodzą przez krajową stacyę chemiczno rolniczą w Dublanach przeprowadzone rozbiory nawozów pomocniczych.

Rozbiory tomasyny, która zawierać powinna najmniej 12.13% kwasu fosforowego, wykazały w poszczególnych próbkach 3.05%, 3.21%, 3.62%, 3.66%, 3.73%, 3.98%, 4.66% i t. p. kwasu fosforowego. Superfosfaty niesfałszowane zawierają 12.19% kwasu fosforowego. Rozbiory wykoszone wykazały 0%, 2.38%, 3.59%, 4.60%, 5.48% i t. p. kwasu fosforowego.

Z przykładów tych wynika, że często zupełnie bezwartościowe śmiecie zostaje sprzedawane jako nawóz pomocniczy i powoduje znaczne bardzo straty dla rolnictwa krajowego. Co do pasz treściwych i nasion, oszukańczy handel staje się jeszcze szkodliwszym, zawierają one bowiem często szkodliwe dla organizmu zwierzęcego składniki lub też chwasty zanieczyszczające rolę.

Istniejące ustawodawstwo karne nadużyciom w handlu nawozami pomocniczymi, paszami treściwymi i nasionami tamy położyć nie może, wymaga bowiem do zaistnienia oszustwa „wprowadzenia drugiego w błąd przez chytre przedstawienie lub czyn“, czego przy tym handlu dowieść trudno, tak, że oszustwo w tych wypadkach używa przywileju bezkarności. Pomijając Amerykę, gdzie już w latach 1873, 1874, 1877, 1878 i później wprowadzone zostały w rozmaitych stronach ustawy normujące handel nawozami pomocniczymi, niezbędnosc uregulowania ustawodawczego tego handlu uznaną została już w roku 1891 na kongresie rolniczym w Hadze i inne państwa europejskie wyprzedziły nas pod tym względem. W Francyi od roku 1888 obowiązuje ustawa normująca handel nawozami pomocniczymi, w Belgii w roku 1896 rozszerzono taką ustawę już dawniej istniejącą również co do pasz treściwych, w Anglii obowiązuje taka ustawa od roku 1893. W roku 1895 i w Niemczech wprowadzono ustawę normującą handel nawozami sztucznymi (pomocniczymi) paszami treściwymi i włączono do niej i handel nasionami.

Wielką zasługę należy przyznać p. Dr. Kozłowskiemu, który w r. 1902 wniósł do Rady państwa projekt ustawy normującej handel nawozami pomocniczymi, paszami treściwymi i nasionami, a choć projekt ten nie przyszedł pod obrady izby poselskiej, spowodował c. k. Rząd do postawienia go na porządek dzienny obrad rady rolniczej, gdzie w 1903 i 1904 roku po obszernej dyskusji uzupełniono powołany projekt co do handlu nawozami pomocniczymi i paszami treściwymi, a ponadto opracowano osobny projekt ustawy normującej handel nasionami, wychodząc z założenia, że rozdział tych ustaw odpowiada więcej potrzebom rolnictwa.

Zważywszy, że potrzeba ustawowego unormowania handlu nawozami pomocniczymi, paszami treściwymi i nasionami odczuwa ogół rolników, zważywszy również, że akcyza w tym kierunku jest już wdrożona, Komisya gospodarstwa krajowego uznając w zupełności doniosłość żądań wyrażonych w petycyi c. k. Galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd do wniesienia ustawy państwowej o unormowaniu handlu nawozami pomocniczymi i paszami treściwymi niemniej też ustawy normującej handel nasionami.

Przewodniczący :

Gorayski.

Sprawozdawca :

Schnell.